

SMĚRNICE

PROVÁDĚCÍ SMĚRNICE KOMISE (EU) 2015/2392

ze dne 17. prosince 2015

k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014, pokud jde o oznamování skutečných nebo možných porušení tohoto nařízení příslušným orgánům

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES ⁽¹⁾, a zejména na čl. 32 odst. 5 uvedeného nařízení,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Osoby, které oznamují skutečné nebo možné porušení nařízení (EU) č. 596/2014 (informátoři), mohou příslušné orgány upozornit na nové informace a pomoci jim při odhalování případů zneužívání trhu a jejich sankcionování. Ochota oznamovat takové případy však může být nižší kvůli strachu z odplaty, diskriminace nebo zpřístupnění osobních údajů. V této souvislosti je proto nezbytné zavést vhodná opatření, aby byla zajištěna celková ochrana a dodržování základních práv informátorů a obviněných osob. Osoby, které příslušným orgánům vědomě poskytly nesprávné nebo zavádějící informace, by neměly být považovány za informátory, a tudíž by neměly mít možnost využít ochranných mechanismů.
- (2) Příslušné orgány by měly umožnit anonymní poskytování informací a ochranné mechanismy podle této směrnice by se měly rovněž vztahovat na případy, kdy se anonymní informátor rozhodne odhalit svou totožnost příslušnému orgánu později. Informátoři by měli mít možnost poskytnout informace buď vnitřními postupy, existující-li, nebo přímo příslušnému orgánu.
- (3) Bude nutné určit konkrétní pracovníky příslušných orgánů, kteří budou odborně vyškoleni mimo jiné o platných pravidlech pro ochranu údajů a kteří budou vyřizovat oznámení o porušení nařízení (EU) č. 596/2014 a zajišťovat komunikaci s oznamovatelem, jakož i přijímat v reakci na oznámení vhodná následná opatření.
- (4) Osoby, které hodlají oznámit skutečné nebo možné porušení nařízení (EU) č. 596/2014, by měly být schopny učinit informované rozhodnutí o tom, zda, jak a kdy informace oznámit. Příslušné orgány by proto měly zveřejnit a učinit snadno přístupné informace o dostupných prostředcích komunikace s danými orgány, o platných postupech a o určených pracovnících daného orgánu, kteří se oznámeními o porušení zabývají. Všechny informace týkající se oznamování porušení by měly být transparentní, snadno srozumitelné a spolehlivé, aby oznamování porušení podporovaly, a nikoli od něho odrazovaly.
- (5) V zájmu účinné komunikace s určenými pracovníky je nezbytné, aby příslušné orgány zavedly a používaly různé prostředky komunikace, které by měly být uživatelsky vstřícné a umožňovat komunikaci formou písemnou, ústní, elektronickou i neelektronickou.
- (6) Je důležité, aby postupy na ochranu osob zaměstnaných na základě pracovní smlouvy bez ohledu na povahu jejich pracovního vztahu a na to, zda pobírají odměnu za práci, které oznámí porušení nebo které jsou obviněny z porušení nařízení (EU) č. 596/2014, chránily tyto osoby před odplatou, diskriminací nebo jinými druhy přímého či nepřímého nespravedlivého zacházení. Nespravedlivé zacházení může mít velmi odlišné podoby v závislosti na okolnostech. Jednotlivé případy proto budou muset být posuzovány podle pravidel pro řešení sporů nebo v rámci soudních řízení podle vnitrostátního práva.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 173, 12.6.2014, s. 1.

- (7) Členské státy by měly zajistit, aby příslušné orgány zavedly odpovídající ochranné postupy pro zpracovávání oznámení o porušení a osobních údajů nahlášených osob. Tyto postupy by měly zajistit, aby totožnost každého oznamovatele a nahlášené osoby byla chráněna ve všech fázích řízení. V nezbytných případech a v přiměřeném rozsahu není touto povinností dotčena povinnost zveřejnit informace, pokud to vyžadují právní předpisy Unie nebo členských států pod podmínkou vhodných ochranných opatření podle těchto právních předpisů, včetně případů vyšetřování nebo soudních řízení nebo za účelem ochrany svobod jiných osob, včetně práva nahlášené osoby na obhajobu.
- (8) Je velmi důležité a nutné, aby určení pracovníci příslušného orgánu a jiní jeho pracovníci, kteří získají přístup k informacím poskytnutým příslušnému orgánu oznamovatelem, dodržovali povinnost zachovávat profesní tajemství a důvěrnost při předávání údajů jak uvnitř, tak vně příslušného orgánu, včetně případů, kdy příslušný orgán v souvislosti s oznámením o porušení zahájí šetření nebo vyšetřování nebo navazující činnosti vedoucí k prosazení pravidel.
- (9) Členské státy by měly zajistit náležité vedení záznamů o všech oznámeních o porušení a dohledatelnost každého oznámení v rámci příslušného orgánu, jakož i to, aby informace získané prostřednictvím oznámení mohly být tam, kde je to vhodné, použity jako důkazy při vymáhání práva. Členské státy by měly zajistit soulad se směrnicí 95/46/ES Evropského parlamentu a Rady ⁽¹⁾ a vnitrostátními právními předpisy, kterými se směrnice 95/46/ES provádí.
- (10) Ochrana osobních údajů oznamovatele a nahlášené osoby je zásadní podmínkou, aby se zabránilo nespravedlivému zacházení či poškození pověsti v důsledku zpřístupnění osobních údajů, zejména údajů odhalujících totožnost dotčené osoby. Proto vedle vnitrostátních právních předpisů o ochraně údajů, které provádějí směrnici 95/46/ES, by příslušné orgány měly zavést odpovídající postupy ochrany údajů, které jsou zvláště zaměřeny na ochranu oznamovatele a nahlášené osoby a jejichž součástí by měl být zabezpečený systém v rámci příslušného orgánu s omezenými přístupovými právy pouze pro pověřené pracovníky.
- (11) Může být nutné, aby příslušný orgán předával osobní údaje související s oznámeními o porušení kvůli jejich vyhodnocení a provedení potřebného šetření a donucovacích opatření. Při předávání údajů v rámci příslušného orgánu nebo třetím stranám by příslušné orgány měly zachovávat nejvyšší možnou důvěrnost v souladu s vnitrostátními právními předpisy.
- (12) Práva osoby obviněné z porušení nařízení (EU) č. 596/2014 by měla být chráněna tak, aby se zabránilo poškození pověsti nebo jiným negativním důsledkům. Kromě toho by v každé fázi postupu následujícím po oznámení porušení měla být plně respektována práva nahlášené osoby na obhajobu a přístup k opravným prostředkům. Členské státy by měly zajistit právo nahlášené osoby na obhajobu, včetně práva na přístup ke spisu, práva být vyslechnut a práva využít účinný opravný prostředek proti rozhodnutí týkajícímu se této osoby podle platných postupů stanovených vnitrostátními právními předpisy v rámci vyšetřování nebo následných soudních řízení.
- (13) Postupy příslušných orgánů by měly být pravidelně a nejméně jednou za dva roky přezkoumány, aby bylo zaručeno, že jsou přiměřené a aktuální, a tedy slouží svému účelu. Za tímto účelem je důležité, aby příslušné orgány své zkušenosti vyhodnocovaly a aby se zapojily do výměny zkušeností a osvědčených postupů s jinými příslušnými orgány.
- (14) Vzhledem k tomu, že podrobná pravidla na ochranu informátorů by členským státům ztížila zajištění slučitelnosti a funkčního souladu s vnitrostátními systémy, včetně administrativních, procedurálních a institucionálních aspektů, je zapotřebí, aby prováděcí akt vykazoval určitou míru flexibility. Této flexibility by bylo nejlépe dosaženo prostřednictvím směrnice místo nařízení, a tudíž se jako nejvhodnější nástroj jeví směrnice, neboť cílem je umožnit členským státům účinně přizpůsobit režim oznamování porušení svým vnitrostátním systémům včetně institucionálního rámce.
- (15) Vzhledem k tomu, že nařízení (EU) č. 596/2014 se použije ode dne 3. července 2016, je vhodné, aby členské státy provedly ustanovení týkající se této směrnice a začaly je používat ode dne 3. července 2016.
- (16) Opatření stanovená touto směrnicí jsou v souladu se stanoviskem Evropského výboru pro cenné papíry,

(¹) Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

PŘEDMĚT A DEFINICE

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví pravidla upřesňující postupy uvedené v čl. 32 odst. 1 nařízení (EU) č. 596/2014, včetně způsobů oznamování a následných opatření a opatření na ochranu osob zaměstnaných na základě pracovní smlouvy a na ochranu osobních údajů.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „oznamovatelem“ osoba, která příslušnému orgánu oznamuje skutečné nebo možné porušení nařízení (EU) č. 596/2014;
- 2) „nahlášenou osobou“ osoba, která je oznamovatelem obviněna z porušení nebo pokusu o porušení nařízení (EU) č. 596/2014;
- 3) „oznámením o porušení“ oznámení podané oznamovatelem příslušnému orgánu týkající se skutečného nebo možného porušení nařízení (EU) č. 596/2014.

KAPITOLA II

POSTUPY TÝKAJÍCÍ SE PŘIJÍMÁNÍ OZNÁMENÍ O PORUŠENÍ A NÁSLEDNÝCH OPATŘENÍ

Článek 3

Určení pracovníci

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány určily pracovníky, kteří budou oznámení o porušení vyřizovat („určení pracovníci“). Určení pracovníci musí být pro účely vyřizování oznámení o porušení proškoleni.
2. Určení pracovníci plní tyto funkce:
 - a) poskytují osobám, které vyjádří zájem, informace o postupech pro oznamování porušení;
 - b) přijímají oznámení o porušení a následná opatření;
 - c) udržují kontakt s oznamovatelem, pokud uvedl totožnost.

Článek 4

Informace týkající se přijímání oznámení o porušení a následných opatření

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány na svých internetových stránkách v samostatném, snadno nalezitelném a dostupném oddílu zveřejnily informace týkající se přijímání oznámení o porušení uvedené v odstavci 2.

2. Informace uvedené v odstavci 1 zahrnují vše níže uvedené:
- a) prostředky komunikace pro přijímání oznámení o porušení a následných opatření a pro kontaktování určených pracovníků v souladu s čl. 6 odst. 1, včetně:
 - 1) telefonních čísel a informace, zda jsou hovory při využívání těchto telefonních linek zaznamenávány, či nikoli;
 - 2) vyhrazených elektronických a poštovních adres pro kontaktování určených pracovníků, které jsou bezpečné a zajišťují důvěrnost;
 - b) postupy týkající se oznámení o porušení uvedené v článku 5;
 - c) režim ochrany informací vztahující se na oznámení o porušení v rámci postupů týkajících se oznámení o porušení uvedených v článku 5;
 - d) postupy na ochranu osob zaměstnaných na základě pracovní smlouvy;
 - e) prohlášení, které jasně vysvětluje, že u osoby předávající informace příslušnému orgánu v souladu s nařízením (EU) č. 596/2014 se má za to, že neporušuje žádné omezení týkající se zpřístupňování informací vyplývající ze smlouvy nebo právního či správního předpisu a že jí v souvislosti s tímto zpřístupněním informací nevzniká žádná odpovědnost jakéhokoli druhu.
3. Příslušné orgány mohou na svých internetových stránkách zveřejnit podrobnější informace uvedené v odstavci 2 týkající se přijímání oznámení o porušení a následných opatření.

Článek 5

Postupy týkající se oznámení o porušení

1. V postupech týkajících se oznámení o porušení podle čl. 4 odst. 2 písm. b) musí být jasně uvedeny všechny tyto informace:
- a) informace, že oznámení o porušení může být rovněž podáno anonymně;
 - b) způsob, jakým může příslušný orgán požadovat, aby oznamovatel objasnil oznámené informace nebo poskytl dodatečné informace, které jsou mu dostupné;
 - c) druh, obsah a časový rámec pro zpětnou vazbu o výsledcích oznámení o porušení, které může oznamovatel po oznámení očekávat;
 - d) režim ochrany informací vztahující se na oznámení o porušení, včetně podrobného popisu okolností, za nichž mohou být důvěrné údaje oznamovatele zpřístupněny v souladu s články 27, 28 a 29 nařízení (EU) č. 596/2014.
2. Podrobný popis uvedený v odst. 1 písm. d) musí zajistit informovanost oznamovatele o mimořádných případech, kdy důvěrnost údajů nelze zajistit, včetně případů, kdy je zpřístupnění údajů nezbytnou a přiměřenou povinností vyplývající z právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů v souvislosti s vyšetřováním nebo následným soudním řízením nebo za účelem ochrany svobod jiných osob, včetně práva nahlášené osoby na obhajobu, a v každém případě za podmínky náležitých ochranných opatření podle uvedených právních předpisů.

Článek 6

Určené prostředky komunikace

1. členské státy zajistí, aby pro přijímání oznámení o porušení a následných opatření příslušné orgány zřídily nezávislé a samostatné prostředky komunikace, které jsou bezpečné a zajišťují důvěrnost („určené prostředky komunikace“).

2. Určené prostředky komunikace se považují za nezávislé a samostatné, splňují-li všechna tato kritéria:
 - a) jsou odděleny od obecných prostředků komunikace příslušného orgánu, včetně těch, které příslušný orgán používá k interní komunikaci a komunikaci se třetími stranami při své běžné činnosti;
 - b) jsou navrženy, vytvořeny a používány způsobem, který zajišťuje úplnost, celistvost a důvěrnost informací a brání přístupu neoprávněných pracovníků příslušného orgánu;
 - c) umožňují dlouhodobé uchování informací v souladu s článkem 7 za účelem případného dalšího vyšetřování.
3. Určené prostředky komunikace musí umožňovat oznamování skutečných nebo možných porušení přinejmenším všemi těmito způsoby:
 - a) písemným oznámením v elektronické či papírové podobě;
 - b) ústním oznámením prostřednictvím telefonu se záznamem hovoru, či bez něho;
 - c) osobním setkáním s určeným pracovníkem příslušného orgánu.
4. Před přijetím oznámení o porušení nebo nejpozději v okamžiku jeho přijetí poskytne příslušný orgán oznamovateli informace uvedené v čl. 4 odst. 2.
5. Příslušné orgány zajistí, že oznámení o porušení obdržené jiným způsobem než prostřednictvím určených prostředků komunikace uvedených v tomto článku, bude bezodkladně beze změny prostřednictvím určených prostředků komunikace předáno určeným pracovníkům příslušného orgánu.

Článek 7

Vedení záznamů o přijatých oznámeních

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány vedly záznamy o každém přijatém oznámení o porušení.
2. Příslušné orgány neprodleně potvrdí přijetí písemného oznámení o porušení na poštovní či elektronickou adresu, kterou oznamovatel uvedl, ledaže by oznamovatel výslovně požádal jinak nebo pokud by se příslušný orgán důvodně domníval, že potvrzení přijetí písemného oznámení by ohrozilo ochranu totožnosti oznamovatele.
3. Jestliže je pro oznámení porušení použita telefonní linka se záznamem hovorů, je příslušný orgán oprávněn ústní oznámení zdokumentovat formou:
 - a) zvukového záznamu hovoru v trvalé a dohledatelné podobě, nebo
 - b) úplného a přesného přepisu hovoru vypracovaného určenými pracovníky příslušného orgánu. V případech, kdy oznamovatel uvedl svou totožnost, nabídne mu příslušný orgán možnost přepis hovoru zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.
4. Jestliže je pro oznámení porušení použita telefonní linka bez záznamu hovorů, je příslušný orgán oprávněn ústní oznámení zdokumentovat formou přesného zápisu o hovoru vypracovaného určeným pracovníkem příslušného orgánu. V případech, kdy oznamovatel uvedl svou totožnost, nabídne mu příslušný orgán možnost zápis o hovoru zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.
5. Jestliže osoba požaduje pro oznámení porušení osobní setkání s určenými pracovníky příslušného orgánu podle čl. 6 odst. 3 písm. c), příslušné orgány zajistí, aby o setkání byly vypracovány a uchovávány úplné a přesné záznamy v trvalé a dohledatelné podobě. Příslušný orgán je oprávněn zdokumentovat setkání formou:
 - a) zvukového záznamu rozhovoru v trvalé a dohledatelné podobě, nebo
 - b) přesného zápisu ze setkání vypracovaného určenými pracovníky příslušného orgánu. V případech, kdy oznamovatel uvedl svou totožnost, nabídne mu příslušný orgán možnost zápis ze setkání zkontrolovat, opravit a odsouhlasit svým podpisem.

Článek 8

Ochrana osob zaměstnaných na základě pracovní smlouvy

1. Členské státy zavedou postupy, které zajistí účinnou výměnu informací a spolupráci mezi příslušnými orgány a jinými relevantními orgány zapojenými do ochrany osob zaměstnaných na základě pracovní smlouvy, které oznámí porušení nařízení (EU) č. 596/2014 příslušnému orgánu nebo jsou z takového porušení obviněny, před odplatou, diskriminací nebo jinými druhy nespravedlivého zacházení, k němuž dochází v důsledku oznámení porušení nařízení (EU) č. 596/2014 nebo v souvislosti s ním.
2. Postupy uvedené v odstavci 1 zajišťují alespoň:
 - a) přístup oznamovatele k uceleným informacím a poradenství týkajícím se opatření a postupů, které jsou k dispozici podle vnitrostátního práva na ochranu proti nespravedlivému zacházení, včetně postupů pro nárokování peněžitých náhrad;
 - b) přístup oznamovatele k účinné pomoci od příslušných orgánů ve vztahu k jiným relevantním orgánům zapojeným do její ochrany proti nespravedlivému zacházení, včetně potvrzení postavení informátora v případě pracovněprávních sporů.

Článek 9

Postupy ochrany osobních údajů

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány uchovávaly záznamy podle článku 7 v důvěrném a zabezpečeném systému.
2. Přístup do systému uvedeného v odstavci 1 podléhá omezením, na jejichž základě jsou uchovávané údaje k dispozici pouze pracovníkům příslušného orgánu, pro něž je přístup k těmto údajům nezbytný k plnění jejich služebních povinností.

Článek 10

Předávání údajů uvnitř a vně příslušného orgánu

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány zavedly odpovídající postupy pro předávání osobních údajů oznamovatele a nahlášené osoby uvnitř a vně příslušného orgánu.
2. Členské státy zajistí, aby předáváním údajů týkajících se oznámení o porušení uvnitř nebo vně příslušného orgánu nedošlo přímo ani nepřímo k odhalení totožnosti oznamovatele nebo nahlášené osoby nebo ke zpřístupnění jiných odkazů na okolnosti, které by umožnily vyvodit totožnost oznamovatele nebo nahlášené osoby, ledaže je takové předání v souladu s režimem ochrany informací uvedeným v čl. 5 odst. 1 písm. d).

Článek 11

Postupy ochrany nahlášených osob

1. Pokud totožnost nahlášené osoby není veřejně známa, zajistí dotčený členský stát, aby její totožnost byla chráněna přinejmenším stejným způsobem jako totožnost osoby, která je předmětem vyšetřování ze strany příslušného orgánu.
2. Pro ochranu totožnosti nahlášených osob se použijí postupy stanovené v článku 9.

Článek 12

Přezkum postupů příslušnými orgány

Členské státy zajistí, aby příslušné orgány své postupy pro přijímání oznámení o porušení a následných opatření pravidelně, nejméně však jednou za dva roky, přezkoumávaly. Při přezkumu postupů vezmou příslušné orgány v úvahu své zkušenosti i zkušenosti jiných příslušných orgánů a postupy upraví v souladu s vývojem trhu a technologií.

KAPITOLA III

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 13

Provedení

Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 3. července 2016. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Budou tyto předpisy používat od 3. července 2016.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 14

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 15

Určení

Tato směrnice je určena členskými státem.

V Bruselu dne 17. prosince 2015.

Za Komisi
předseda
Jean-Claude JUNCKER
